

Etikai Kódex – Etikai Bizottság

Az Erdészeti Lapok októberi számában, az egyesületi hírek között, a főtájkári beszámolóban olvashattunk egy rövid tájékoztatást az Elnökség 13/2001. (IX. 24.) számú határozatáról. Eszerint az Elnökség az Etikai Szabályzat tervezetét megtárgyalta, és úgy döntött, hogy egy ideiglenes bizottságot kell létrehozni az etikai kódex megalkotása céljából. A határozatot „egyhángúan” elfogadták.

Idén februárban írtam egy cikket „Erdészként esküszünk...” címmel, illetve ezt a cikket mellékelve, egy javaslatot az OEE Elnöksége részére, melyben kezdeményeztem egy etikai kódex megalkotását és ennek alkalmazására egy etikai bizottság felállítását. A cikket az Erdészeti Lapok szerkesztőségének, a javaslatot pedig értelemszerűen az OEE Elnöksége részére küldtem meg.

A cikk a lap májusi számában jelent meg, a javaslatomra vonatkozóan azonban eddig semmiféle visszajelzést nem kaptam a tisztelt Elnökségtől.

Erre való tekintettel megengedhetőnek és szükségesnek tartom, hogy ezen cikkben az Elnökség részére egyidejűleg megküldött és a korábbihoz képest

némileg módosított javaslatomat is köztegyék.

A javaslat módosítására mindössze azért volt szükség, mivel korábban az etikai bizottság ideiglenes bizottságként való létrehozását javasoltam, azonban az egyesületi Alapszabály, illetve a kamarai törvény ismételt áttekintését követően meggyőződésem szerint annak folyamatosan, az Ellenőrző Bizottsághoz hasonlóan működő egyesületi szervnek kell lennie.

A javaslat:

Tisztelt Elnökség!

Az Erdészeti Lapok részére „Erdészként esküszünk...” című cikkben leírt, valamint az azóta eltelt időszakban tudomásomra jutott hasonló esetek kapcsán, mint az OEE tagja, az Egyesület Alapszabályának 5. § 2.1. pontban és a 9. § 5.1. pontban foglaltak szerint az alábbi javaslatot teszem.

Az erdőgazdálkodás területén dolgozó személyek – természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiség nélküli szervezetek – munkájának etikai szempontból történő minősítése érdekében javaslom az Alapszabály módosí-

tását követően egy állandó Etikai Bizottság felállítását, és kérem, hogy javaslatomat szíveskedjenek a Küldöttközgyűlés elé terjeszteni.

A bizottság munkájának elengedhetetlen feltételének gondolom egy, a szakmai munkavégzés során az erdővel és a munkatársakkal szemben tanúsítandó magatartás alapvető erkölcsi normáit tartalmazó Etikai Kódex kidolgozását, melynek elfogadása és módosítása a Küldöttközgyűlés hatáskörébe tartozna.

Indokaim a következők:

- *Munkám során számos olyan üggyel találkoztam, amelyekben az erdőgazdálkodásban dolgozók magatartása jogszabály alapján nem, ugyanakkor etikai szempontból erősen kifogásolható.*

- *Az Egyesület országos érdekképviseleti és társadalmi szerv, mely az Alapszabály 3. § 5.1. pontja szerint közhasznú tevékenységként a szakma etikai alapelveinek kialakítását, betartását és betartatását is végzi.*

- *Az Alapszabály szerint az Egyesület a fennmartható fejlődés szakmai alapelveinek képviseletét is céljának te-*

**A Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt.
(5000 Szolnok, József A. út 34.)**

PÁLYÁZATOT

hírdet az Rt. központjába termelési és kereskedelmi osztályvezetői, a Pusztavacsi Erdészetébe erdőművelési ágazatvezetői munkakör betöltésére.

Pályázati feltételek:

- **Erdőmérnöki diploma, az osztályvezető esetében legalább ötéves vezetői gyakorlat. Az ágazatvezető lehet pályakezdő is**
- **B kategóriás jogosítvány**
- **Számítástechnikai felhasználói gyakorlat**
- **Érvényes erkölcsi bizonyítvány.**

Az osztályvezetői munkakör 2002. január 1-jétől az ágazatvezetői munkakör azonnal betölthető.

Amit nyújtani tudunk:

- **Versenyképes jövedelem**
- **Szükség esetén szolgálati lakást (ágazatvezető) biztosítunk, illetve albérleti hozzájárulást fizetünk.**
- **Szolgálati gépkocsit, illetve gépkocsi-használatot biztosítunk.**
- **Mobiltelefont biztosítunk.**
- **Továbbtanulási szándékot, illetve másoddiploma megszerzését támogatjuk.**

A pályázatokat bizalmasan kezeljük.

A pályázat benyújtásának határideje:

A lap megjelenésétől számított 15 napon belül, melyet „Pályázat” jellegre Hajdú József úr nevére (5000 Szolnok, József A. út 34.) kérjük megküldeni.

kinti, melybe beletartozik az is, hogy a szakmai alapelveknek ellentmondó tevékenységet, viselkedést minősítse, azal szemben fellépjen.

• Az Egyesületnek van Díjbizottsága annak megítélésére, hogy kik végeztek az erdő érdekében kiemelkedő munkát, de sajnos törvényszerű, hogy ennek el- lenpólusa is legyen.

• Az Alapszabály 7. § 2.2. pontja és a Kitiintézetek Adományozási Szabályzata 15. pontja etikai elvárásokat fogalmaz meg, azok biányához kötődő szankciókkal, azonban az Alapszabályban nincs meghatározva ezek megítélésének fóruma és normái.

A Bizottság döntéseit, állásfoglalása- it a tagsággal, szélesebb érdeklődésre is számot tartó ügyben ennél nagyobb nyilvánossággal is ismertetni kellene.

A Bizottság által tárgyalt és közre- adott esetek ismeretében kialakulhat egy olyan általánosan elfogadott szak- mai-etikai értékrend, amely az erdő- gazdálkodás színvonalát emeli.

Úgy gondolom, hogy a javaslatom egy kicsit többről szól, mint amiről az Elnökség fentiekben említett határozata rendelkezik. Önmagában az etikai kó- dex megalkotása nem jelent semmit, ha az abban foglalt elvek gyakorlati alkalmazása nem történik meg. Ezt a feladat- tot hivatott ellátni az Etikai Bizottság.

Magának az Etikai Kódexnek a ki- dolgozása véleményem szerint jóval szélesebb nyilvánosságra tartozik, mint egy ideiglenes bizottság.

Annak nyers változatát az Etikai Bizott- ság készítheti el, azonban elfogadása a Küldötökgyűlés hatáskörébe tartozzon.

Az Alapszabály Etikai Bizottságra vo- natkozó módosítása során érdemes meghatározni:

- ki és milyen feltételekkel tehet be- jelentést a Bizottságnak,
- milyen gyakran kell összeülni a Bi- zottságnak, ki hívhatja azt össze,
- a Bizottság milyen eszközöket ve- het igénybe vizsgálata céljából az egye- sületi tagok, illetve „külső” felek eseté- ben,
- a vizsgálatra mennyi idő áll rendelkezésre,
- a vizsgálat eredményétől függő te- endőket (a döntések közlésének mód- ja, az OEE által a tagjaival szemben alkalmazott eszközök),
- a Bizottság döntései nyomán mi- lyen formán lehet/kell módosítani a Kó- dexet,
- a Bizottság tagjai milyen feltételek- nek kell, hogy megfeleljenek, mennyi ideig viselhetik tisztségüket.

Talán érthető, hogy miért tartom egyhangúnak és elégtelennek a főtítká- ri beszámolóban megjelenő rövid hírt az etikai kódexről. Ezzel a témával vagy nagyon alaposan vagy egyáltalán nem szabad foglalkozni.

A Magyar Mérnöki Kamara és a terü- leti kamarák működése döcög. Megala- kult az Erdészeti, Faipari, Papíripari és Mezőgazdasági Szakmai Tagozat, azon- ban a szakértői működés engedélyezése körüli vitákon kívül más tevékenységé- ről nem hallani.

Azon felül tehát, hogy a kamarák csak a tervezői, szakértői tevékenységet folytató és felsőfokú végzettségű erd-

szak etikai megítélésében rendelkez- nek hatáskörrel, működésüket sem le- het észlelni. E kamarák tehát az erdészeti ágazat átfogó etikai kontrollját nem valósítják meg.

A mai magyar közéletben érzékelhe- tően nő a társadalmi szervezetek súlya, a kormányzati szervek is egyre inkább adnak a szavukra, így nyilvánvalóan fe- lelősségük és feladataik is egyre nőnek.

Nagyon nehéz, kényes, de ugyanak- kor felelősségteljes feladat a szakma lel- kiismeretének felvállalása, de úgy gon- dolom, hogy elkerülhetetlen.

Lapos Tamás
erdőmérnök

Gondolatok a rákosi viperáról

Az E. L. elmúlt év szeptemberi számában olvashattuk Péchy Tamás írását. Mondandójából egyértelmű, hogy egy veszé- lyezett állatfajt, a rákosi viperát, meg kell őriznünk, szaporodásához a feltéte- leket meg kell teremtenünk. Ebben vala- mennyien egyetértünk. Ha most mégis néhány kritikai megjegyzést fűzök az íráshoz, nem a mundér becslésének vé- delmében teszem és nem a mindenáron való vita kedvéért, sokkal inkább azért, mert az esetnek vannak másutt is érvé- nyes tanulságai, és ezeket érdemes hangsúlyozottan megjeleníteni.

Péchy Tamás azt kifogásolta, hogy a viperák szaporodásához szükséges par- tos területet egy közelebről meg nem nevezett helyen erdőnek nevezett „borzadmányok” foglalták el, és ez veszé- lyezeti a faj amúgy is szűkülő élőhelyét, megőrzésének lehetőségét. Mivel pontos helymegjelölést írásában nem olvashat- tunk, nem tudjuk megítélni, valóban borzadmányok-e a nevezett erdők, és azt sem tudhatjuk, ki követte el őket. No de ez az ügy szempontjából közömbös. Az is az, hogy szörmyszülöttek jelentek-e meg a kérdéses helyen vagy égigérő erdők. Egy- képpen rossz, ha ezek értékes természeti ritkaságok elől elvették a fennmaradás le- hetőségét. De...

Közismert, hogy az erdész minden- hez ért, sokféle képzettséget szerzett. Azt azonban biztosan állíthatjuk, hogy rákosi viperászattanból alulképzett ma- radt. A viperák fő mozgásterületén, a mélyen fekvő réten meg ritkán jár, így aztán aligha tudhatja, hol élnek még a faj fennmaradt egyedei, és azt sem tud-hatja, hol vannak olyan partos helyek, amelyeket érintetlenül kell hagynia. Ezek a tények, és most vonjuk le belő- lük a tanulságokat:

1. Nem elég egy ritka és kipusz- tulófélbe jutott faj (legyen az állat- vagy növényfaj, de lehet növénytársulás is!) vé- delméhez csak a fajt vagy társulást védet- té tenni, gondoskodni kell azok ökológiai hátterének védelméről is. Pl. a Sümeg és Tapolca közötti Lesence-völgyben orszá- gos ritkaságú növényfajok – lisztes kanka- lin, alpesi hízóka, kereklevelű harmatfű stb. – éltek. Eltűnésüket nem az okozta, hogy ezeket valaki szálanként „begyűjtö- te”, inkább az, hogy a közeli bauxitbányá- szat az egész völgyet kiszárította és a víz- hez kötött növények annak rendje-módja szerint jóvátehetetlenül eltűntek.

Ha a rákosi vipera fennmaradásához szükség van partos területre, akkor ezt is védetté kell tenni. Erre nem került sor, gazdája most egy „borzadmánnyal” elbarmolta. Kár érte! Valóban kár!

2. Mivel az erdészek a viperához nem értenek, a terület védelméről annak kel- lett volna gondoskodnia, aki szakértője a kígyóknak. Nem tette, mérgében az- tán jó nagyot rúg a jóhiszemű laikus vét- lenbe. Vagyis: a védettség megteremté- séhez szükséges lépéseket a hozzáértő- nek kellett volna meglépnie, végtére is ő ért hozzá... De az nem lég, hogy „szól- tam a Józsi erdésznek vagy Pista agrár- mérnöknek, hogy ne bolygassák a terü- letet”, hanem úgy, hogy az erre rendelt hatóság segítségével hétpécsetes védel- met kellett volna szerezni a területre és megszabni, ott mit lehet és mit nem le- het tenni.

Azt hiszem, a fenti tanulságokat ér- demes megszívlelnünk, és ezzel elke- rülni, hogy nemismerésből fakadóan kárt tegyünk olyan értékekben, ame- lyek megőrzése a magunk és a jövő ge- neráció érdekében kötelesség.

Dr. Szodfridt István